

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/106/2003

WZROST POCZUCIA ZAGROŻENIA TERRORYZMEM W ZWIĄZKU Z OBECNOŚCIĄ POLSKICH ŻOŁNIERZY W IRAKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

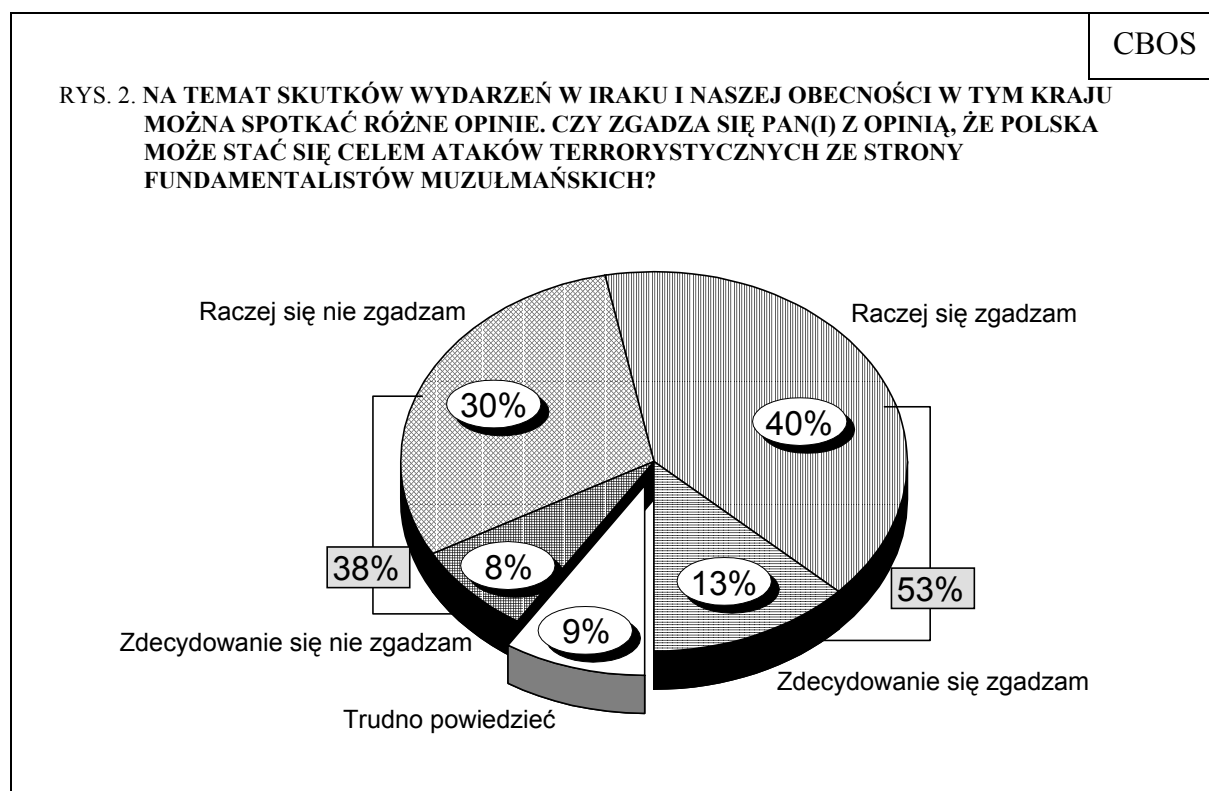
Od 1 września br. Polacy będą zarządzać jedną z czterech stref stabilizacyjnych w Iraku. Pierwsze oddziały, w sile około stu żołnierzy, już wyjechały na Bliski Wschód, a następni żołnierze dołączą do nich w lipcu i sierpniu. Docelowo w polskiej strefie w Iraku znajdzie się około dziesięciu tysięcy żołnierzy z kilkunastu państw. W związku z tym w ostatnim sondażu¹ zapytaliśmy respondentów, czy popierają decyzję o przejęciu przez Polskę dowództwa w jednej ze stref stabilizacyjnych oraz czy, ich zdaniem, w związku w naszym udziałem w operacji „Nowy Irak” wzrośnie zagrożenie terroryzmem na terenie Polski.

Opinie na temat zarządzania przez Polskę jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku są podzielone. Dwie piąte respondentów (40%) popiera decyzję o przejęciu dowództwa w jednej ze stref w Iraku, a niemal co trzeci (32%) jest temu przeciwny. Co szósty ankietowany (16%) ma obojętny stosunek do angażowania się Polaków w sprawy bliskowschodnie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (157) przeprowadzono w dniach 29 maja - 1 czerwca 2003 roku na liczącej 1260 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Ponad połowa respondentów (53%) obawia się, że na skutek obecności naszych sił zbrojnych w Iraku Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich. Przeciwnego zdania jest niemal dwie piąte respondentów (38%), a co jedenasty (9%) nie ma zdania w tej sprawie.

Obecnie odsetek respondentów obawiających się ataków terrorystycznych na terenie Polski (53%) jest zbliżony do tego, jaki notowaliśmy bezpośrednio po zamachu z 11 września 2001 roku (51%) i o 8 punktów wyższy niż rok temu (45%), gdy amerykańskie służby wywiadowcze ostrzegały przed kolejnymi akcjami terrorystów.

Tabela 1

	Czy po ostatnich zamachach terrorystycznych w USA uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem podobnych ataków?	Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?				Amerykańskie służby wywiadowcze ostrzegły ostatnio swoich obywateli przed kolejnymi zamachami terrorystycznymi na terenie Ameryki. Czy uważa Pan(i), że Polska może również stać się celem zamachów terrorystycznych?	Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się Pan(i) z opinią, że Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?		
		IX 2001	X 2001	XII 2001	I 2002			VI 2002	VI 2003
		w procentach							
Raczej tak	51	52	54	49	45	53			
Raczej nie	37	38	37	41	44	38			
Trudno powiedzieć	12	10	10	10	11	9			

Bezpośrednio po zamachach na WTC i Pentagon mniej więcej jedna trzecia respondentów była zdania, że dzięki wspólnym międzynarodowym działaniom uda się zlikwidować terroryzm na świecie. Obecnie, po zwycięstwie nad reżimem Saddama Husajna, opinię tę podziela niespełna co czwarty ankietowany. Wydaje się, że większość badanych sceptycznie odnosi się do amerykańskich czy koalicyjnych działań mających na celu likwidację międzynarodowego terroryzmu. Od stycznia ubiegłego roku odsetek pesymistów wzrósł o 12 punktów - obecnie dwie trzecie ankietowanych nie wierzy w skuteczność posunięć mających zlikwidować terroryzm na świecie.

Tabela 2

Po zamachach z 11 września 2001 Stany Zjednoczone wypowiedziały wojnę terrorystom. Czy, Pana(i) zdaniem, Amerykanie wraz z sojusznikami będą w stanie zlikwidować terroryzm na świecie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	X 2001*		XII 2001*		I 2002*		VI 2003	
	w procentach							
Zdecydowanie tak	6	35	7	37	7	33	6	23
Raczej tak	29		30		26		17	
Raczej nie	38	49	38	49	38	54	42	66
Zdecydowanie nie	11		11		16		24	
Trudno powiedzieć	16		14		13		11	

* W badaniach realizowanych w tych terminach pytanie brzmiało: „Czy, Pana(i) zdaniem, międzynarodowa koalicja będzie w stanie zlikwidować terroryzm na świecie czy też nie?”

Wśród respondentów popierających decyzję o przejęciu przez Polskę dowództwa w jednej ze stref stabilizacyjnych opinie o zagrożeniu terrorystycznym są wyraźnie podzielone - prawie co drugi z nich (48%) jest przekonany, że Polska może się stać celem ataków ze strony fundamentalistów muzułmańskich, i niemal tyle samo (49%) jest przeciwnego zdania. Wśród osób mających obojętny stosunek do naszej obecności w Iraku oraz w grupie jej przeciwników przeważają obawy, że nasz kraj może być narażony na ataki terrorystyczne.

Tabela 3

Czy popiera Pan(i) decyzję o zarządzaniu lub współzarządzaniu przez Polskę jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku?	Czy zgadza się, Pan(i) z opinią, że Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich?		
	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	48	49	3
Jest mi to obojętne	55	32	12
Nie	62	31	8
Trudno powiedzieć	40	31	29

Zdecydowana większość respondentów przekonanych, iż międzynarodowa koalicja zlikwiduje światowy terrorizm (61%), popiera decyzję o wysłaniu polskich żołnierzy do Iraku. Ankietowani, którzy nie wierzą w powodzenie wojny z terroryzmem, są zdecydowanie bardziej podzieleni w swych opiniach o polskiej obecności w rejonie Zatoki Perskiej - ponad jedna trzecia (35%) popiera udział Polaków w siłach stabilizacyjnych, a nieco więcej (40%) jest przeciwnego zdania.

Tabela 4

Czy, Pana(i) zdaniem, Amerykanie wraz z sojusznikami będą w stanie zlikwidować terrorizm na świecie czy też nie?	Czy popiera Pan(i) decyzję o zarządzaniu lub współzarządzaniu przez Polskę jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku?			
	Tak	Jest mi to obojętne	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak	61	15	17	7
Nie	35	16	40	9
Trudno powiedzieć	25	22	22	31

Opinie o udziale Polaków w siłach stabilizacyjnych w Iraku są wśród respondentów dość podzielone, ale nieznacznie przeważa poparcie dla tej decyzji. W stosunku do ubiegłorocznego pomiaru wzrósł odsetek badanych obawiających się, że Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich. Czerwcowy sondaż został jednak przeprowadzony przed opublikowaniem w mediach rzekomego listu Saddama Husajna, w którym zawarte są groźby przeprowadzenia ataków na kraje, które wysłały swoich żołnierzy do Iraku. Można przypuszczać, że w kolejnym sondażu poczucie zagrożenia zamachami terrorystycznymi na Polskę jeszcze wzrośnie.

Opracowała

Anna GRUDNIEWICZ

A N E K S

Tabela 1. Amerykanie zaproponowali, aby Polska przejęła dowództwo i zarządzanie w jednej ze stref stabilizacyjnych Iraku do czasu powołania tam demokratycznego rządu. Czy popiera Pan(i) decyzję o zarządzaniu przez Polskę jedną ze stref stabilizacyjnych w Iraku czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Jest mi to obojętne	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	22	16	19	13	12	1260
Płeć							
Mężczyźni	26	26	12	17	13	6	602
Kobiety	11	18	20	21	14	16	658
Wiek							
18-24 lat	23	25	16	21	8	5	190
25-34	19	20	17	19	15	11	222
35-44	17	22	17	19	17	8	210
45-54	20	26	13	16	14	11	259
55-64	14	26	17	22	12	9	144
65 lat i więcej	15	14	19	18	14	21	234
Miejsce zamieszkania							
Wieś	13	18	21	21	14	13	480
Miasto do 20 tys.	15	25	12	22	8	17	122
20-100 tys.	17	24	18	17	13	10	267
101-500 tys.	24	25	9	16	16	10	233
501 tys. i więcej mieszk.	28	23	13	18	12	6	158
Wykształcenie							
Podstawowe	12	15	22	20	14	17	378
Zasadnicze zawodowe	18	24	13	20	16	9	352
Średnie	21	24	15	18	11	10	404
Wyższe	28	29	11	15	10	7	126
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	30	27	13	14	12	4	93
Prac.umysł.niż.szczebła	18	25	19	19	13	7	93
Pracownicy fiz.- umysł.	13	23	21	29	11	4	91
Robotnicy wykwalifikowani	17	36	11	10	14	12	108
Robotnicy niewykwalifik.	20	21	10	20	21	8	55
Rolnicy	15	11	20	24	13	18	73
Pracujący na własny rach.	26	34	4	7	20	9	48
Bierni zawodowo							
Renciści	11	16	22	23	11	17	148
Emeryci	14	19	17	18	13	19	252
Uczniowie i studenci	30	25	12	20	8	6	98
Bezrobotni	20	17	20	21	15	7	141
Gospodynie domowe i inni	15	22	9	22	21	12	61
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	17	28	18	14	15	8	169
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	23	29	14	17	6	11	100
sekt. pryw. poza rolnict.	22	28	10	19	17	4	224
prywatnym gosp. rolnym	15	15	17	21	13	19	80
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	16	22	14	26	11	11	138
300-399	13	17	15	31	13	11	111
400-599	22	24	13	17	12	11	195
600-800	16	24	16	16	17	10	207
Powyżej 800 zł	24	24	14	14	14	10	187
Ocena własnych war. mater.							
Złe	14	22	16	20	15	12	418
Średnie	17	21	18	20	12	12	564
Dobre	27	23	12	16	13	9	278
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	20	17	9	17	14	22	80
Raz w tygodniu	17	21	18	21	14	10	617
1-2 razy w miesiącu	15	29	17	11	12	16	173
Kilka razy w roku	19	25	13	21	11	12	241
W ogóle nie uczestniczy	24	18	15	19	18	5	146
Poglądy polityczne							
Lewica	29	28	10	18	9	6	236
Centrum	16	25	15	23	16	6	391
Prawica	26	21	17	14	14	8	265
Trudno powiedzieć	9	15	21	19	13	23	365

Tabela 2. Na temat skutków wydarzeń w Iraku i naszej obecności w tym kraju można spotkać różne opinie. Czy zgadza się pan(i) z opinią, że Polska może stać się celem ataków terrorystycznych ze strony fundamentalistów muzułmańskich? 1 - Zdecydowanie się zgadzam; 2 - Raczej się zgadzam; 3 - Raczej się nie zgadzam; 4 - Zdecydowanie się nie zgadzam

	(%)				Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4		
Ogółem	13	40	30	8	9	1260
Płeć						
Mężczyźni	11	39	32	12	6	602
Kobiety	15	40	28	5	12	658
Wiek						
18-24 lat	15	33	42	8	2	190
25-34	14	34	34	9	9	222
35-44	9	47	31	9	4	210
45-54	12	43	28	10	8	259
55-64	17	37	30	7	9	144
65 lat i więcej	13	42	16	7	22	233
Miejsce zamieszkania						
Wieś	15	42	24	5	15	480
Miasto do 20 tys.	11	41	33	10	6	122
20-100 tys.	11	39	36	9	5	267
101-500 tys.	10	42	31	12	6	233
501 tys. i więcej mieszk.	14	33	33	14	7	158
Wykształcenie						
Podstawowe	15	42	19	6	19	378
Zasadnicze zawodowe	13	42	31	9	5	352
Średnie	13	37	35	9	5	404
Wyższe	7	37	39	12	6	126
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	8	39	40	13	1	93
Prac. umysł. niż. szczebla	11	34	46	6	4	93
Pracownicy fiz.- umysł.	7	46	44	1	2	91
Robotnicy wykwalifikowani	10	34	39	15	3	108
Robotnicy niewykwalifik.	11	50	27	9	3	55
Rolnicy	14	49	18	4	15	73
Pracujący na własny rach.	7	45	32	6	10	48
Bierni zawodowo						
Renciści	13	43	15	12	17	148
Emeryci	15	40	24	6	16	252
Uczniowie i studenci	15	30	40	12	4	98
Bezrobotni	20	37	22	12	10	141
Gospodynie domowe i inni	14	42	30	5	9	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	10	43	41	4	1	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	9	39	38	15	0	100
sekt. pryw. poza rolnict.	8	38	38	9	6	224
prywatnym gosp. rolnym	16	48	16	4	16	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	16	42	24	10	9	138
300-399	15	43	32	5	5	111
400-599	16	42	26	11	6	195
600-800	13	37	35	6	9	207
Powyżej 800 zł	11	37	37	11	4	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	16	40	25	8	11	418
Średnie	12	40	29	10	10	564
Dobre	10	39	37	8	5	278
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	15	37	26	7	14	80
Raz w tygodniu	12	41	30	6	10	617
1-2 razy w miesiącu	12	35	31	10	11	173
Kilka razy w roku	13	42	31	10	5	241
W ogóle nie uczestniczy	17	37	27	15	5	146
Poglądy polityczne						
Lewica	10	39	39	9	3	236
Centrum	14	42	30	8	6	391
Prawica	15	40	30	10	5	265
Trudno powiedzieć	12	38	23	8	19	365

Tabela 3. Po zamachach z 11 września 2001 Stany Zjednoczone wypowiedziały wojnę terrorystom. Czy, Pana(i) zdaniem, Amerykanie wraz z sojusznikami będą w stanie zlikwidować terrorystów na świecie czy też nie?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	17	42	24	11	1260
Płeć						
Mężczyźni	8	19	42	24	7	602
Kobiety	4	16	41	24	15	658
Wiek						
18-24 lat	4	19	40	31	5	190
25-34	4	13	44	31	8	222
35-44	6	16	48	25	5	210
45-54	9	22	44	16	9	259
55-64	5	20	41	22	12	144
65 lat i więcej	5	15	32	20	27	233
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	15	45	21	14	480
Miasto do 20 tys.	4	23	42	21	9	122
20-100 tys.	8	20	38	25	9	267
101-500 tys.	9	13	38	28	13	233
501 tys. i więcej mieszk.	3	22	40	28	8	158
Wykształcenie						
Podstawowe	6	15	36	22	21	378
Zasadnicze zawodowe	7	21	42	24	6	352
Średnie	5	17	44	26	8	404
Wyższe	5	18	46	22	9	126
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	19	48	18	7	93
Prac. umysł. niż. szczebla	6	19	47	22	6	93
Pracownicy fiz. - umysł.	2	12	49	28	9	91
Robotnicy wykwalifikowani	5	18	48	27	2	108
Robotnicy niewykwalifik.	21	9	39	20	11	55
Rolnicy	6	17	29	32	16	73
Pracujący na własny rach.	5	22	58	13	1	48
Bierni zawodowo						
Renciści	7	24	39	15	14	148
Emeryci	4	13	37	23	23	252
Uczniowie i studenci	5	14	42	35	4	98
Bezrobotni	4	22	37	30	7	141
Gospodynie domowe i inni	6	22	38	20	14	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	9	16	50	17	8	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	7	22	52	17	3	100
sekt. pryw. poza rolnict.	5	15	44	30	6	224
prywatnym gosp. rolnym	7	17	27	35	15	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	13	17	36	24	10	138
300-399	4	21	49	22	4	111
400-599	8	16	42	26	8	195
600-800	7	17	35	26	15	207
Powyżej 800 zł	4	22	42	23	10	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	18	36	25	13	418
Średnie	4	16	46	23	11	564
Dobre	6	19	39	26	10	278
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	5	17	27	31	21	80
Raz w tygodniu	6	18	44	21	11	617
1-2 razy w miesiącu	5	19	46	18	12	173
Kilka razy w roku	6	20	39	24	11	241
W ogóle nie uczestniczy	5	11	36	38	9	146
Poglądy polityczne						
Lewica	9	18	45	23	5	236
Centrum	4	21	43	25	8	391
Prawica	8	20	42	23	7	265
Trudno powiedzieć	5	12	37	24	22	365